

Reglement for kontrollutvalget i Gjemnes kommune 2023-2027

§ 1. Kontrollutvalgets formål

Kontrollutvalget er kommunestyrets eget kontroll- og tilsynsorgan. Utvalget skal gjennom sitt arbeid bidra til at innbyggerne og øvrige interessenter har tillit til Gjemnes kommune. Samt påse at kommunen leverer sine tjenester effektivt og målrettet i henhold til lov, forskrifter, statlige føringer og kommunestyrets intensjoner og vedtak.

§ 2. Valg - sammensetning

Kontrollutvalget i Gjemnes kommune består av 5 medlemmer. Antall varamedlemmer bør være to eller flere enn de faste medlemmene fra partiet eller gruppen. Kommunestyret velger medlemmer og varamedlemmer, og blant medlemmene leder og nestleder. Leder kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordfører. Minst 1, helst 2, av medlemmene velges blant kommunestyrets medlemmer hvor den ene bør velges til leder. Begge kjønn skal være representert i utvalget med minst 40 prosent. Kontrollutvalget velges i kommunestyrets konstituerende møte etter valg av formannskap og ordfører/varaordfører. Funksjonstiden følger valgperioden.

Utelukket fra valg er ordfører, varaordfører, medlem og varamedlem til formannskap, medlem og varamedlem av folkevalgt organ med beslutningsmyndighet, medlem og varamedlem av kommunestyrekomité og ansatte i kommunen, personer som har ledende stilling eller som er medlem eller varamedlem av styret eller bedriftsforsamling i et selskap kommunen har eierinteresser i, personer som har ledende stilling eller som er medlem eller varamedlem av styret i et interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgavefelleskap.

§ 3. Kontrollutvalgets oppgaver

Kontrollutvalgets oppgaver er gitt i kommuneloven §§ 23-2 til 23-6 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

Kontrollutvalget har en sentral rolle i kommunens egenkontroll. Kontrollutvalgets hovedoppgave er å føre løpende kontroll med den kommunale forvaltningen og påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Kontrollutvalget kan kreve at kommunen legger frem enhver opplysning, redegjørelse eller dokument som utvalget finner nødvendig for å utføre sine oppgaver på vegne av kommunestyret.

Kontrollutvalget skal påse at følgende oppgaver blir utført:

- **Regnskapsrevisjon**

Dette omfatter bestilling av regnskapsrevisjon fra valgt revisor. Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at kommunens årsregnskaper og årsberetninger blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal påse at regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i kapittel 2 og 3 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Kontrollutvalget skal påse at regnskapsrevisors påpekninger blir rettet eller fulgt opp. Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets vedtak om regnskapsrevisjoner blir fulgt opp og skal rapportere til kommunestyret om vedtaket er fulgt opp. Kontrollutvalget skal avgi uttalelse til kommunestyret om årsregnskapene og årsberetningen før formannskapet innstiller til vedtak Regnskapsrevisor skal avgi revisjonsberetning for årsregnskapene og årsberetningene til kommunestyret med kopi til kontrollutvalget senest 15. april året etter regnskapsåret. Kontrollutvalget skal også gi sin uttalelse til kommunens investeringsregnskap i tråd med kommunens reglement for gjennomføring av kommunale bygge- og anleggsprosjekter.

- **Etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen**

Kontrollutvalget skal føre kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldene bestemmelser og vedtak. Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak. Revisor skal

basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering som skal legges frem for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen. Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.

- **Internkontroll**

Kommuner skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren er ansvarlig for internkontrollen. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Kontrollutvalget skal se til at det er etablert og vedlikeholdt en internkontroll, samt påse at kommunedirektøren rapporterer til kommunestyret om internkontroll minste en gang i året.

- **Forvaltningsrevisjon**

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av kommunens økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet og virksomhet i kommunens selskaper. Planen skal vedtas av kommunestyret selv. Kommunestyret kan delegerer til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og resultatene av dem. Kontrollutvalget skal innstille til kommunestyret på anbefalinger til forbedringer og læringspunkter der dette er konklusjonene fra forvaltningsrevisjonsrapporten. Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets vedtak ved behandling av rapporten blir fulgt opp og skal rapportere til kommunestyret om vedtak er fulgt opp.

- **Eierskapskontroll**

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Kommunen skal minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eierskap. Planen skal vedtas av kommunestyret selv. Kommunestyret kan delegerer til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret om gjennomførte eierskapskontroller og resultatene av dem. Kontrollutvalget skal innstille til kommunestyret på anbefalinger til forbedringer og læringspunkter der dette er konklusjonene fra eierskapskontrollen. Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets vedtak ved behandling av rapporten blir fulgt opp og skal rapportere til kommunestyret om vedtak er fulgt opp.

- **Innsyn og undersøkelser i selskap**

Kontrollutvalget kan kreve de opplysningene som er nødvendig for å gjennomføre sin kontroll, fra interkommunale selskaper etter IKS-loven, interkommunale politiske råd, kommunale oppgavefelleskap, aksjeselskap der en kommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte

eier alle aksjer. Kontrollutvalget kan foreta undersøkelser i virksomheten hvis det er nødvendig. Kommunestyret kan fastsette regler om kontrollutvalgets kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper som er nevnt, og om hvilke dokument mv. som skal sendes til kontrollutvalget.

Kommunen skal sørge for at kontrollutvalget blir varslet om møter i generalforsamling, representantskap og tilsvarende organer. Kontrollutvalget har rett til å være til stede i disse møtene.

Kontrollutvalgets innsynsrett og rett til å foreta undersøkelser etter første og andre ledd gjelder på tilsvarende måte overfor andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen. Innsynet og undersøkelsene skal imidlertid bare omfatte det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten blir oppfylt.

- **Granskninger eller undersøkelser**

Kontrollutvalget kan enten på eget initiativ eller etter vedtak i kommunestyret, foreta granskninger eller undersøkelser av kommunens virksomhet.

- **Påseansvar overfor revisor**

Det er kontrollutvalgets ansvar å påse at revisor utfører regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i samsvar med lov. Revisor skal planlegge, gjennomføre, dokumentere og rapportere resultatet av sitt arbeid i samsvar med lov og forskrift og god kommunal regnskapskikk. Revisor skal rapportere om sitt arbeid og resultatene av sin revisjon til kontrollutvalget.

Den som utfører revisjon eller annen kontroll for kommunen, skal løpende vurdere sin uavhengighet. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, gi skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

- **Høringer**

Kontrollutvalget kan avholde høringer innenfor det ansvarsområdet som er gitt utvalget i samsvar med kommuneloven. Med høring menes et møte i kontrollutvalget der utvalget mottar muntlige forklaringer fra personer som er innkalt for å få belyst en spesiell sak eller saksområde. Høringen skal i utgangspunktet være åpen, men kontrollutvalget kan med hjemmel i kommunelovens bestemmelser om møteoffentlighet, vedta at hele eller deler av høringen kan være lukket, når det foreligger lovbestemt taushetsplikt.

- **Virksomhetsbesøk/orientering fra en enhet**

Kontrollutvalget kan gjennomføre virksomhetsbesøk eller få orienteringer for å bli bedre kjent med og få innblikk i forvaltningen av kommunens virksomhet, i kommunale hel- eller deleide selskap og i kommunale foretak.

§ 4. Kontrollutvalgets ressurser og rammebetingelser

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjett til kommunestyret.

Kommunestyret skal sikre at kontrollutvalget har et ressursgrunnlag som er tilpasset utvalgets oppgaver og ansvarsområde, og en sekretariatsordning som er tilpasset utvalgets behov.

- **Kontrollutvalgssekretariat**

Sekretariatet skal forberede sakene til kontrollutvalget og påse at de sakene som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet, samt at utvalgets vedtak blir iverksatt. Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens administrasjon og av den som utfører revisjon av kommunen. Den som utfører sekretariatsoppgaver er direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg som utvalget gir. Kommunestyret velger selv sekretariat for kontrollutvalget etter innstilling fra kontrollutvalget.

- **Revisjonsordning og revisor**

Kontrollutvalget legger opp til revisjonsordning tilpasset kommunestyrets tilsynsbehov, behov for oppfølging av særskilte vedtak, kompetansenivået i kommunen og kommunens egen organisering og internkontroll.

Kommunestyret avgjør selv om kommunen skal ansette egen revisor, delta i et interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med annen revisor (revisjonsordning). Kommunestyret velger selv revisor. Vedtak treffes etter innstilling fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget inngår oppdragsavtale med revisjonen på vegne av kommunen.

§ 5. Saksbehandlingen i kontrollutvalget

Kommunelovens bestemmelser i kapittel 11 om saksbehandling i folkevalgte organer, gjelder også for kontrollutvalget.

Utvalgets leder godkjenner saklisten. Møteinnkalling, med sakliste og sakspapirer, sendes utvalgets medlemmer, varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og revisor en uke før møtet finner sted. To uker før møte sendes det ut foreløpig sakliste til møtet.

Kontrollutvalgets møteinnkalling og sakspapirer, samt protokoller, sendes også til postmottaket i Gjemnes kommune som gjør dokumentene tilgjengelig på kommunens hjemmeside. Dokumentene gjøres også tilgjengelig på hjemmesiden til Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal.

Kontrollutvalget vedtar en møteplan med oversikt over møtetidspunkt og faste oppgaver for det enkelte år. Utvalgets møter avholdes i henhold til vedtatt møteplan.

Protokoller skal sendes utvalgets møtedeltakere for gjennomsyn. Merknader skal meldes sekretariatet, som i samråd med lederen tar avgjørelse om at det skal gjøres endringer i utkastet. Etter evt. endringer er godkjent av møteleder, gjøres protokollen offentlig. Protokollen signeres elektronisk av de som i møte er valgt til dette. Protokollen skal endelig godkjennes av kontrollutvalget i påfølgende møte.

Kontrollutvalgets møter er åpne for publikum, men skal vedtas lukket når det foreligger lovbestemt taushetsplikt.

Dersom det treffes avgjørelse om at et møte skal holdes for lukkede dører, skal avgjørelsen føres i møteboken og hjemmelen for avgjørelsen framgå. Det samme gjelder for avgjørelse om at et medlem av organet er inhabilt.

Kontrollutvalgets møte kan avholdes som fjernmøte etter reglene i kommuneloven § 11-7, dersom det er nødvendig. Det er utvalgets leder, som før møteinnkalling, beslutter om det skal kalles inn til fjernmøte.

For at kontrollutvalget skal kunne utføre og følge opp de oppgaver som er nødvendig for å sikre forsvarlig kontroll og tilsyn, bør utvalget ha 5 møter pr. år.

§ 6. Kontrollutvalgets arbeidsmåte

Kontrollutvalget skal holde seg orientert om den administrative og politiske virksomheten i Gjemnes kommune. Gjennom sitt arbeid skal utvalget legge vekt på samarbeid og opptre på en uavhengig og politisk nøytral måte. Kontrollutvalget kan ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens folkevalgte organer eller kommunale organer. Kontrollutvalget skal særlig legge vekt på å følge opp kommunens beslutningssystemer, rutiner og organisasjonens egen kvalitetssikring.

Gjennom en aktiv og synlig arbeidsmåte skal kontrollutvalget bidra til at feil og uregelmessigheter forebygges. I den grad slike forhold skulle forekomme, vil utvalget påpeke dette.

Taushetsplikt er ikke til hinder for at kontrollutvalget kan gjennomføre kontrolltiltak og undersøkelser som utvalgt mener er nødvendig.

Etter kommuneloven § 23-2, 4.ledd har kontrollutvalget rett til å være tilstede i lukkede møter i folkevalgte organ i kommunen. Kontrollutvalgets leder utøver denne møteretten på vegne av kontrollutvalget. Utvalgets leder kan la et av de andre medlemmene i utvalget utøve retten på sine vegne. Retten skal kun benyttes når det er behov som følge av saker som kontrollutvalget følger opp.

Kontrollutvalget rapporterer til kommunestyret. Dersom kontrollutvalget gjennom sitt arbeid ser behov for å gi pålegg, skal dette rapporteres til kommunestyret. Det er kun kommunestyret som har myndighet til å gi pålegg, kontrollutvalget kan bare anmode og anbefale.

Kontrollutvalget kan også behandle henvendelser fra innbyggere eller andre aktører som mener de har en sak for kontrollutvalget. Kontrollutvalget avgjør selv om henvendelsen hører inn under kontrollutvalgets oppgaver. Kontrollutvalget er ikke et klageorgan. Kontrollutvalget skal følge Forum for kontroll og tilsyns (FKTs) veileder for henvendelser til kontrollutvalget, samt vedtatte retningslinjer for behandling av henvendelser til kontrollutvalget i Gjernes.

Om kontrollutvalget skal behandle en sak, vil være avhengig av om saken ligger innenfor kontrollutvalgets mandat. I tillegg må kontrollutvalget vurdere om saken representerer en tilstrekkelig risiko for manglende måloppnåelse, regeletterlevelse eller vedtaksoppfølging.

§ 7. Informasjon og rapportering

Som ledd i det forebyggende arbeidet, skal kontrollutvalget prioritere veiledning og informasjon. Utvalget skal legge vekt på å være løsningsorientert og bidra til læring i organisasjonen. Kontrollutvalget skal ha en aktiv og nær dialog med kommunestyret som kommunens øverste tilsynsorgan ved å fremme aktuelle saker og rapportere til kommunestyret jf. krav i lov og forskrift og ved behov.

Det utarbeides plan for kontrollutvalgets virksomhet i valgperioden. Planen utarbeides innen 1 år etter valg, og godkjennes av kommunestyret.

Det utarbeides årsmelding med oppsummering av kontrollutvalgets arbeid for det enkelte år som legges fram for kommunestyret. På slutten av hver valgperiode skal det legges fram en rapport til kommunestyret om utvalgets virksomhet og gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller i valgperioden. Rapporten bygger på kontrollutvalgets virksomhetsplan.

Kontrollutvalgets leder, eller den lederen måtte bemyndige, ivaretar kontakt med media.

§ 8. Samspeillet mellom kontrollutvalget og kommunestyret

Kontrollutvalget arbeider på oppdrag fra kommunestyret, som kan anmode eller pålegge kontrollutvalget å utrede konkrete saker.

Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret når saker fra kontrollutvalget skal behandles. Utvalgets leder kan la ett av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne.

Saker som kontrollutvalget fremmer til kommunestyret, skal føres opp først på saklisten, før de politiske sakene. Dette for å tydeliggjøre at dette er tilsyns- og kontroll saker der andre kriterier enn de politiske er førende for debatten og konklusjonen. Presentasjon av sakene skal bidra til å synliggjøre kontrollutvalgets arbeid overfor kommunestyret.

Kommunestyret kan bestemme at kontrollutvalgets rett til å være til stede i lukkede møter, ikke gjelder i lukkede møter i kommunestyret. Dette fordi kontrollutvalget ikke fører kontroll med kommunestyret, men på vegne av kommunestyret.

§ 9. Ikrafttreden

Reglement for kontrollutvalget i Gjemnes kommune trer i kraft etter vedtak i kommunestyret.